

5. Бондар М. І. Визнання гудвілу при придбанні підприємства з метою його відображення в обліку / М. І. Бондар // Формування ринкової економіки. – 2010. – № 21. – С. 528 – 536.
6. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. – Х.: Фактор, 2007. – 976 с.
7. Мард М. Дж., Хитчнер Д. Р., Хайден С. Р. Справедливая стоимость в финансовой отчетности: Пер. с англ. – М.: Маросейка, 2010. – 248 с.
8. Міжнародний стандарт фінансової звітності 3 “Об’єднання бізнесу”: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.
9. Просвирин І. І. Категорія гудвила в практиці учета и оценки / І. І. Просвирин // Финансовый менеджмент. – 2006. – № 1. – С. 60 – 73.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Саченко Світлана Іванівна

*Кухарук Максим,
студент групи РКзм – 51*

ОЦІНКА ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ І РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

Оцінка запасів відіграє значну роль при формуванні облікової політики. Важливим в оцінці запасів є принцип обачності, який передбачає застосування в фінансовому обліку методів оцінки запасів, що повинні запобігти завищенню оцінки активів, а також забезпечувати точність фінансових результатів підприємства.

Згідно з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку у звітному балансі (звіті про фінансовий стан) матеріальні цінності оцінюють за мінімально можливою вартістю, яку отримують порівнянням фактичної собівартості придбаних запасів з їх ринковими цінами на момент складання звітного балансу.

Для відображення запасів товарно - матеріальних цінностей у звітному балансі (звіті про фінансовий стан) в міжнародній практиці використовують методи оцінки за вартістю:

- первісною, до якої входять витрати на придбання конкретного об’єкта;
- відновною, яка є сумою грошових коштів, що необхідно було б сплатити в певний момент в разі заміни об’єкта відповідним іншим об’єктом;
- чистою реалізацією – ціною продажу за вирахуванням торгових витрат і розумного прибутку;

- приведеною-дисконтованою величиною майбутніх надходжень грошових коштів, які як очікується може принести реалізація певного предмета в ході звичайної „комерційної операції” [1].

Відповідно до П(С)БО в балансі (звіті про фінансовий стан) відображаються за:

- первісною вартістю - сума фактичних витрат на їх придбання або виготовлення;
- чистою вартістю реалізації запасів - це очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію ;
- справедливою вартістю - сума, за якою можна обміняти актив чи погасити заборгованість за операцією між проінформованими, зацікавленими та незацікавленими сторонами [2].

На практиці для відображення в балансі (звіті про фінансовий стан) і фінансовій звітності запасів товарно-матеріальних цінностей у грошовій оцінці використовують ціни:

- історичні, або ціни придбання, які були актуальними минулому, тобто в момент отримання запасу;
- поточні, що використовуються в момент виконання оцінки;
- ціни відтворення, або репродукційні – це ціни передбачення визначених складових, відповідних у момент, коли цю складову буде замінено.

Зміну цін спричиняють дві складові. Одна є результатом дії ринкових чинників – попиту і пропозиції, а друга – зміни цін, зумовленої інфляцією. Тому одним з недоліків структури грошового вираження вартості є відсутність стабільності грошової одиниці з погляду вибраної реальної одиниці вартості, що виявляється у тенденції до зростання цін.

Слід наголосити, що оцінка активів щодо історичної вартості не є метою, оскільки в основному покладено можливо дійсну і правдиву інформацію про вартість активів. Теорія і практика обліку підтверджують, що за помірної інфляції такий етап досягається при використанні історичної вартості придбання як вимір вартості активів.

Дійсне визначення вартості дає важливу інформацію, яка вказує на призначення окремого продукту, відповідність виробу вимогам споживачів. У зв'язку з цим оцінка вартості дає змогу зробити певні висновки, порівняти результати з початковими судженнями або проконтролювати кожну зміну крок за кроком, орієнтуючись на отримання максимальної віддачі. Саме правильний вибір обліку вартості може створити атмосферу боротьби за максимальний прибуток і скоординувати плани з метою досягнення кращих результатів встановленням реальної ціни на продукцію.

При надходженні запасів на підприємство їх первісна вартість визначається залежно від способу надходження на підприємство. Запаси можуть надходити на підприємство в результаті:

- придбання за грошові кошти та їх еквівалентами;
- виготовлення власними силами підприємства;
- внесення до статутного капіталу;
- безоплатного одержання;
- придбання в результаті обліку на подібні активи;
- придбання в результаті обліку на неподібні активи;
- виявлення як надлишок при інвентаризації.

Формування первісної вартості запасів залежно від напрямів надходження на підприємство можна представити у вигляді табл.1.

Таблиця 1.

**Формування первісної вартості запасів
залежно від напрямів надходження**

№	Напрями надходження	Первісна вартість
1	Придбання за плату.	Усі витрати з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні до використання в запланованих цілях.
2	Придбання за рахунок банку.	Усі витрати на придбання і доведення їх до стану, в якому вони придатні до використання без урахування витрат на сплату відсотків за кредит банку.
3	Виготовлення власними силами.	Собівартість їх виробництва, яка визначається ПСБО 16 „Витрати”
4	Внесок до статутного капіталу.	Узгоджена засновниками (учасниками) справедлива вартість.
5	Одержання безоплатно.	Справедлива вартість.
6	Обмін на подібні активи.	Балансова вартість переданих запасів (якщо балансова вартість переданих запасів перевищує їх справедливу вартість, то первісною вартістю отриманих запасів є їх справедлива вартість)
7	Обмін на неподібні активи.	Справедлива вартість переданих запасів, збільшена (знижена) на суму грошових коштів, яка була передана (отримана) в процесі обміну.
8	Виявлення як надлишок при інвентаризації.	Справедлива вартість.

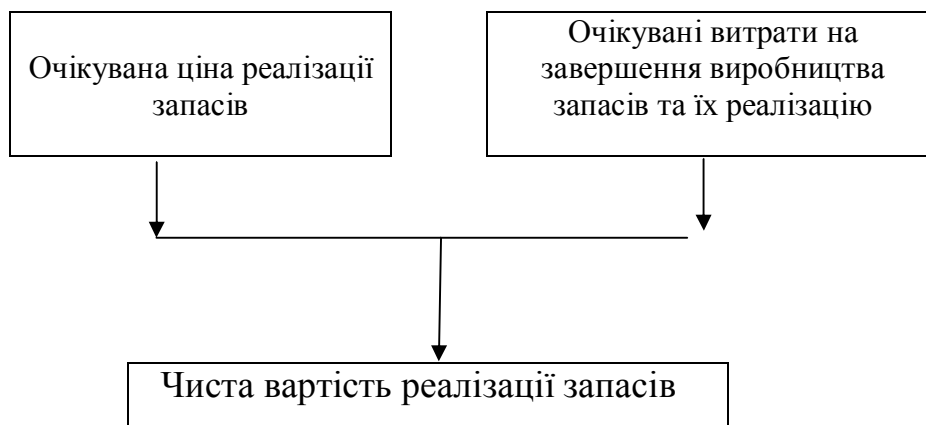
Для правильного визначення первісної вартості придбаних запасів необхідно враховувати, те що не всі витрати, пов'язані з надходженням запасів, включаються до їх первісної вартості.

Згідно з П(С)БО 9 „Запаси” з метою збереження об'єктивності оцінки запасів в умовах цінової нестабільності (інфляції) запаси відображаються

в фінансовому обліку та звітності за найменшою з двох оцінок і первісною вартістю або чистою вартістю реалізації (рис.1).

За чистою вартістю запаси відображаються, якщо:

- ціна на запаси знизилась;
- запаси втратили первісну економічну вигоду: зіпсовані, застарілі, тощо.

Рис.1. Визначення чистої вартості реалізації запасів

Чиста вартість реалізації визначається за кожною одиницею запасів шляхом відрахування з очікуваної ціни продажу, суми очікуваних витрат на завершення виробництва і на їх реалізацію. Недоцільно уцінювати запаси цілої галузі або всі наявні на підприємстві. Лише в окремих випадках доцільно переоцінити окрему групу запасів.

Чиста вартість реалізації запасів повинна бути досить надійною їх оцінкою, яка базується виходячи з можливої вартості їх реалізації за вирахуванням витрат на реалізацію. При цьому слід враховувати можливі коливання цін, або собівартості, які можуть бути до моменту реалізації виготовленої із наявних запасів продукції. Основою для такої оцінки можуть бути дані прас - листів підприємств - виробників, спеціальні дослідження коливань цін на ринку на окремі види запасів, тощо [3,с. 114].

Чиста вартість реалізації продукції запасів на практиці не завжди співпадає з їх первісною вартістю, при цьому можливі дві ситуації:

1. первісна вартість перевищує чисту вартість реалізації;
2. первісна вартість запасів нижча за чисту вартість реалізації.

В першому випадку сума перевищення первісної вартості списується на витрати звітного періоду. Таким же чином списується вартість зіпсованих запасів або запасів, яких не вистачає.

Сума часткового списання вартості запасів до чистої вартості реалізації визначається витратами того періоду в якому була здійснена їх

переоцінка. Дооцінка запасів як окрема бухгалтерська процедура в П(С)БО 9 не передбачена, що пов'язано із дотриманням принципу обачності в оцінці з метою уникнення завищення вартості запасів, а також принципу співвідношення доходів і витрат.

Формування інформації про запаси підприємства є важливим як для обліку так і формування показників фінансової звітності, оскільки у багатьох випадках залежить об'єктивність усієї бухгалтерської інформації.

Список використаних джерел:

1. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності". [Електронний ресурс]. <http://zakon.nau.ua/?uid=1139.1.1549&title>
2. П(С)БО 9 "Запаси": [Затв. наказом МФУ від 20 жовтня 1999 р]. - №246.-Київ,1999.
3. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: Навчальний посібник. - Житомир: ПП „Рута”, 2002. - 544 с
4. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів /За ред. проф. Ф.Ф.Бутинця. – 6-те вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП "Рута" 2005. – 756с.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Данилюк Ірина Вадимівна

*Легка Алла,
студентка групи РКМ-51*

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

Реформування системи бухгалтерського обліку в Україні є складовою частиною заходів, орієнтованих на впровадження економічних відносин ринкового спрямування. Трансформація обліку здійснюється в рамках реалізації стратегічного курсу нашої держави на інтеграцію до світового економічного простору, що передбачає адаптацію законодавства України до європейського рівня.

Об'єктивними передумови, що зумовили необхідність єдиних підходів до управління економічними процесами стали:

- взаємне проникнення капіталів різних країн у вигляді виробничих, капітальних і фінансових інвестицій, що набули повсюдного характеру, а створення систем міжнародного кредитування і економічного регулювання зумовило інтенсивний розвиток спільного ринку;